

Involució

Una ruta des de l'horta fins al Mercat de Colón: la dualitat camp-ciutat

Alicia Albertos, Altea Llorens i Ana Perelló

Innovació docent i iniciació a la investigació en
educació lingüística i literària



CONTEXTUALITZACIÓ

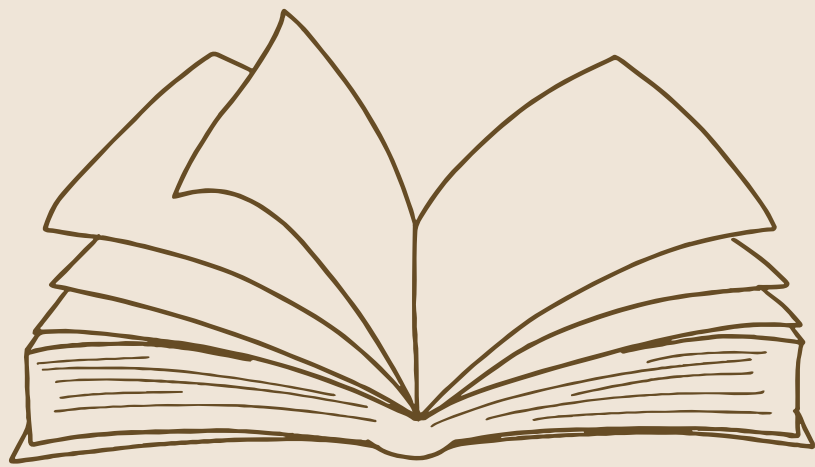
Col·legi Sagrada Família PJO
(Benimaclet)
Grup: 4t d'ESO



Dualitat camp-ciutat



Com hem passat d'una
cosa a una altra?



OBJECTIUS

Conéixer autors des de la Renaixença a l'actualitat

Treballar la literatura com a reflex de la realitat i com a testimoni d'un temps i una situació

Exposar la dualitat camp-ciutat: relació de dependència i l'explotació





OBJECTIUS

Millorar l'expressió oral i la comprensió lectora

Fomentar la capacitat d'argumentació i debat

Fer ús de les TIC per compartir reflexions

Promoure el treball per equips



COMPETÈNCIES

CE2. Comprensió oral i multimodal

CE3. Comprensió escrita i multimodal

CE4. Expressió oral

CE5. Expressió escrita i multimodal

CE6. Interacció social, escrita i multimodal

CE7. Mediació oral, escrita i multimodal

CE9. Competència literària

RÚBRICA D'AVALUACIÓ



Aspectes a avaluar:

- Atenció i participació en les lectures de textos i escoltes de cançons
- Treball en grup
- Dramatització dels textos poètics
- Participació activa en el debat
- Investigació i preparació dels arguments per al debat
- Escriptura d'un poema
- Projecte TIC
- Reflexió final



SEQÜÈNCIA D'ACTIVITATS



Activitats de preparació

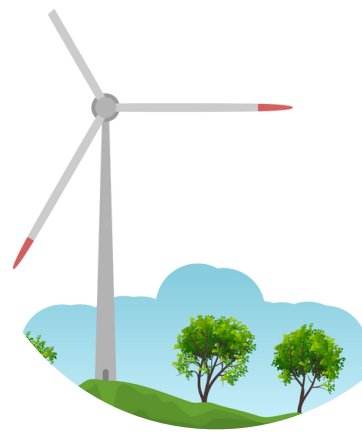
1



CAMP

1. Les barraques de la ribera, Andreu Subirats
2. Arranquen vinyes, La Maria
3. La barraca, Llorente
4. Barraques, Carles Salvador
5. Cançó de llaurador, Ovidi Montllor

2



CONFRONTACIÓ

1. Per la Punta, Òscar Briz.
2. Per l'horta, Marc Granell
3. Al tall, Tio Canya
4. Quan caminàvem, Aspencat
5. El gelater, Tito Pontet

3



CIUTAT

1. Cant de Vicent, Estellés
2. La ciutat llunyana, Màrius Torres
3. Pòrtic, La ciutat d'Ivori
4. Ciutat morta, KOP
5. Tot l'enyor de demà, Papasseit

4



H. Khalis, M. Molines, J. Aleixandre (2023). «**Así era el río Turia en la València de 1986**», *Levante, el Mercantil Valenciano, València*.

Activitats de preparació

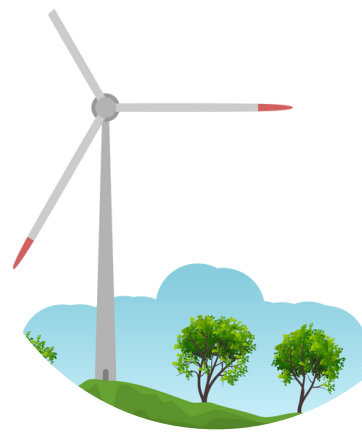
1



CAMP

1. Les barraques de la ribera, Andreu Subirats
2. Arranquen vinyes, La Maria
3. La barraca, Llorente
4. Barraques, Carles Salvador
5. Cançó de llaurador, Ovidi Montllor

2



CONFRONTACIÓ

1. Per la Punta, Òscar Briz.
2. Per l'horta, Marc Granell
3. Al tall, Tio Canya
4. Quan caminàvem, Aspencat
5. El gelater, Tito Pontet

3



CIUTAT

1. Cant de Vicent, Estellés
2. La ciutat llunyana, Màrius Torres
3. Pòrtic, La ciutat d'Ivori
4. Ciutat morta, KOP
5. Tot l'enyor de demà, Papasseit

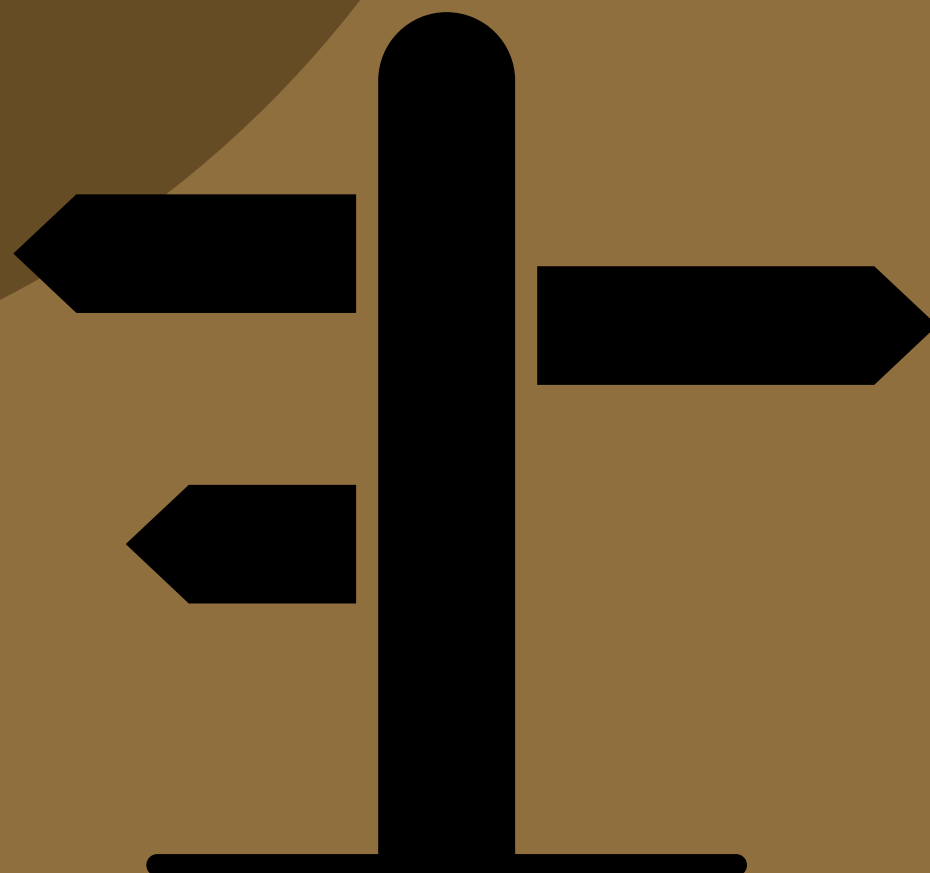
4



Activitat de realització

5

RUTA LITERÀRIA



Activitats posteriors



Lliga de debat

6

7



Visualització dels projectes TIC

Productes finals

Expressió oral: debat dut a terme a classe
(a favor o en contra).

Expressió escrita i producte creació
estètica: poema de reflexió sobre el tema.

Producte TIC: vídeo (tik tok, documental, programa
investigació tele, etc.) en què s'argumente la posició
sobre la confrontació entre camp i ciutat a València.

1
2
3

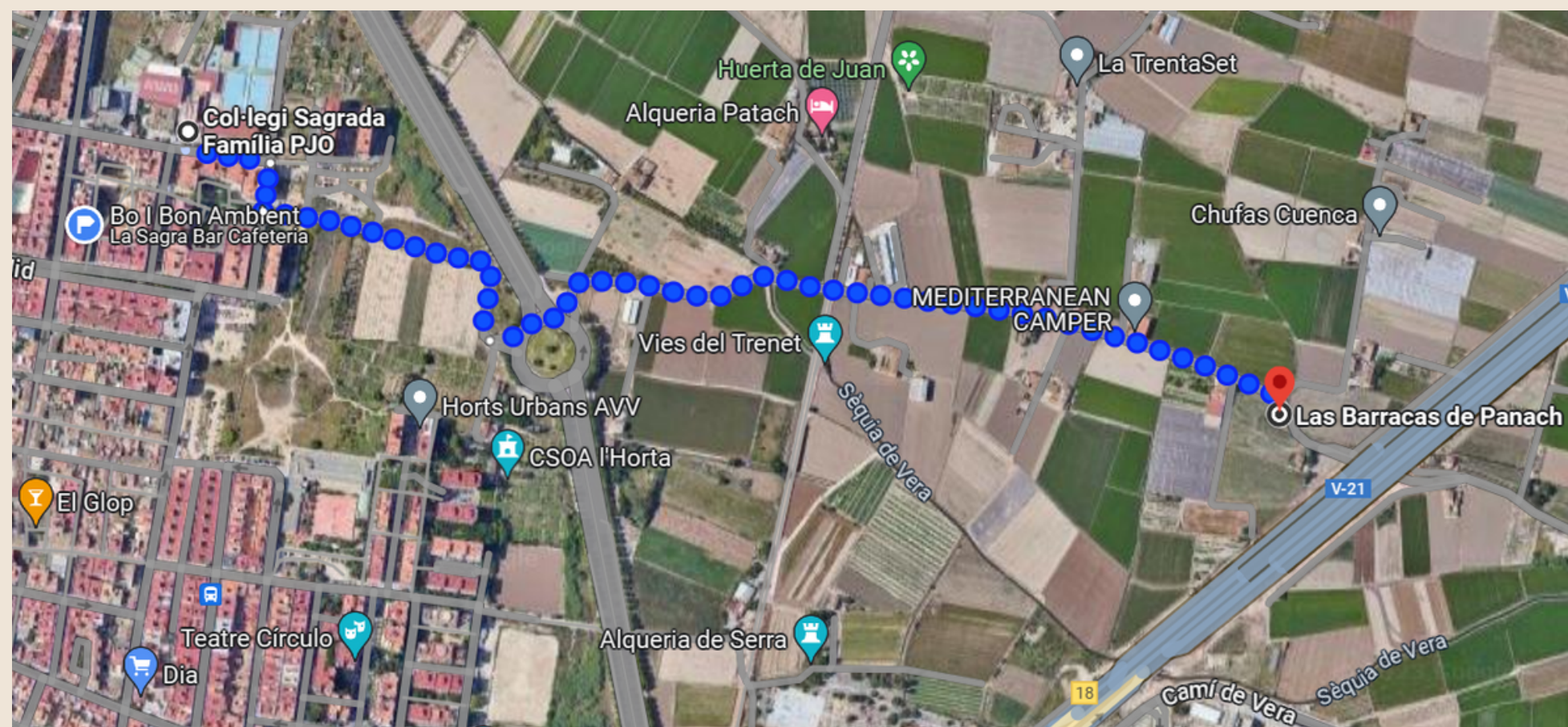


DESCRIPCIÓ DE LA RUTA



8:20 - 8:40.

**Col·legi Sagrada Família
PJO - Barraques de
Panach (20 minuts).**



8:40 - 9:00.

La barraca, Teodor Llorente

Com la gavina de la mar blavosa
que en la tranquil·la platja fa son niu
com lo nevat colom que el vol reposa
de l'arbre verd en lo brancatge ombriu;
blanca, polida, somrisent, bledana,
casal d'humils virtuts i honrats amors,
l'alegre barraqueta valenciana
s'amaga entre les flors.

Les barraques de la Ribera, Andreu Subirats

Amb parets de fang i sostre de palla,
amb calç viva i remostrons de tresmall,
amb tupins de recapte i rucs famèlics,
amb tota la terra per posar encara,
amb los salaris de les salines,
amb arròs d'ànec i de talp,
esmorzant truites d'angules
i caçant a les nits de lluna plena,
sense magistrats ni escriptures,
la gent de la Ribera...

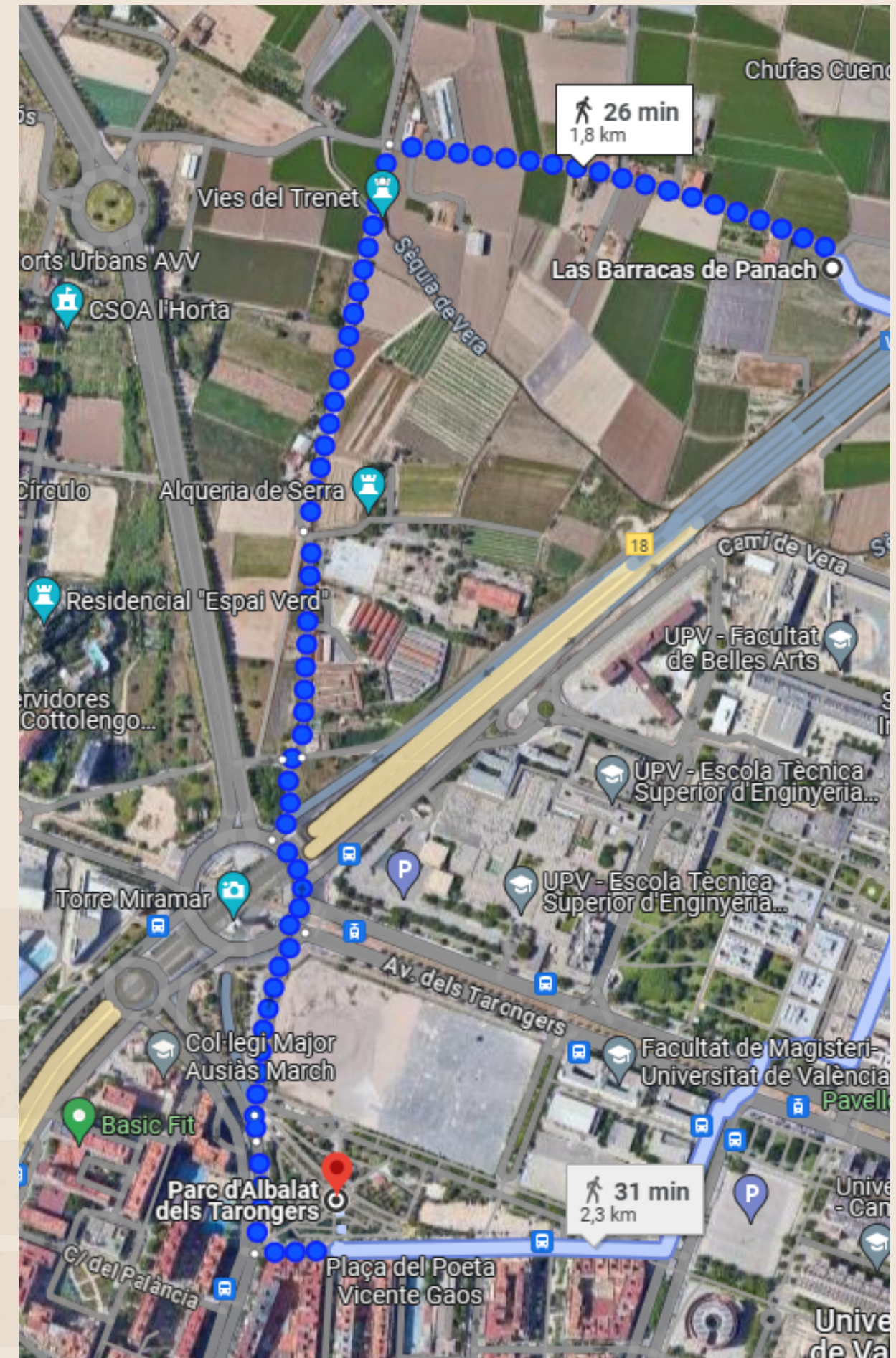
Barraques, Carles Salvador

Aneu-vos-en, vosaltres,
les típiques barraques
de l'horta lluminosa
gentil i esmeragdina.



9:00 - 9:25.

**Barraques de
Panach - Parc
d'Albalat dels
Tarongers (25
minuts).**



9:25 - 9:45.

Per la Punta, Òscar Briz

Allà en La Punta per on ix el sol
hi havia un llogaret de cases velles i horts
on vivia gent senzilla que llaurava la terra i feia el poble fort.
Un mal dia els va caure el mort,
vingué l'autoritat a fotre a dret i a tort:
– Heu de deixar les cases que les màquines venen a ampliar el port!
“No pot ser, deu ser un malson,
com van a foragitar-nos i deixar-nos sense nom?”
Això és ben bé el que pensava tothom,
però l'avarícia és sorda i no vol escoltar raons.

Arranquen vinyes, La Maria

Allà on la terra nova, hi ha un alcavó,
i en lo camí Torrent han fet un sifó,
han fet un sifó.
Arranquen vinyes i garroferals.
pa' que tots els pobres tinguen bon jornal.
I vorem si aixina estarem millor
Quan tocarà regar, tirarem llavor, tirarem llavor.

Cançó del llaurador, Ovidi Montllor

Tant com estime la terra, ai mare!,
i no vull ser llaurador, ai mare!.
Jo no vull ser llaurador.

Si no hem compren un tractor, ai mare!,
que les xiquetes del poble, ai mare!,
no em volen veure amb la mula.



9:45 - 10:05.

**Parc d'Albalat dels Tarongers -
Mercat d'Algirós (20 minuts).**



10:05 - 10:25.

El gelater, Tito Pontet

'Que' cançons més boniques s'escoltaven quan arribava al mercat el gelater. Ara ha arribat al poble una gran empresa que li intenta furta el jornal.

Tot el dia se'l passa fent faena, però no li han comprat ni un gelat. Tot el dia se'l passa fent faena i li toca tornar-se'n de nou carregat.

Tio canya, Al Tall

Cròniques del carrer diuen cròniques del carrer diuen d'uns nets que té el tio Canya que són metges a València, que són metges a València, professors i gent lletrada.

Quan a estiu vénen al poble, visiten el tio Canya i el pobre vell se'ls escolta parlant llengua castellana.

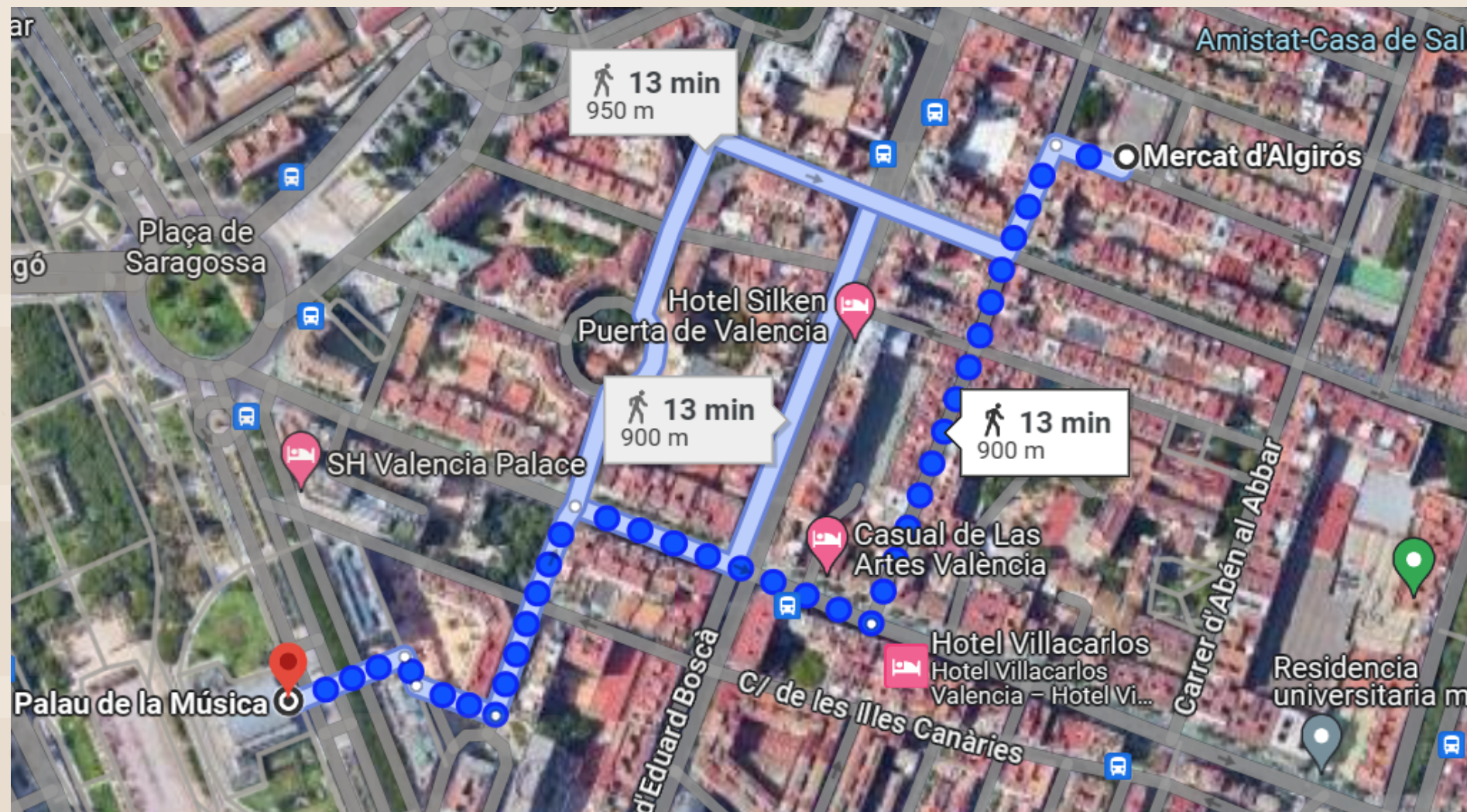
Per l'horta, Marc Granell

La ciutat avança, immensa glotona, menjant-se, engolint-se tot allò que troba al seu pas de ferro, de piconadora.



10:25 - 10:40.

**Mercat d'Algirós -
Palau de la Música (15
minuts).**





Quan caminàvem, Aspencat

Quan l'Albufera ens sostenia
una vela llatina navegava contra el vent
amb la memòria empresonada,
els punys i les corbelles sobre sendes de paper,
creix la flor del taronger.

Davant les torres de Serrans
el nostre amor serà la clau que obri tots els panys
dels portals d'una València
on sona la freqüència del cor de Benimaclet,
amb Tereses i Bassets.

Cant de Vicent, Vicent Andrés Estellés

El metge que buscàveu una nit a deshora,
la farmàcia de guàrdia. Ah, València, València!
El naixement d'un fill, el poal ple de sang.
aquell sol matiner, les Torres dels Serrans
amb aquell breu color inicial de geranis.
Veus, des del menjador, per la finestra oberta,
Benimaclet ací, enllà veus Alboràia,
escoltes des del llit les sirenes del port.

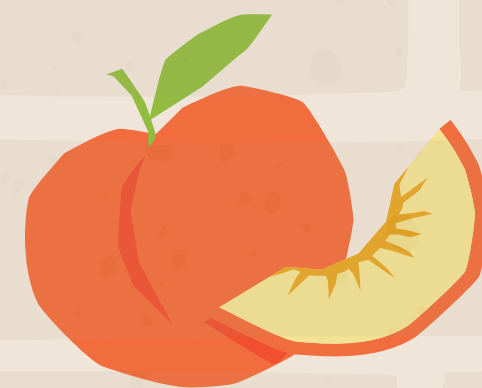
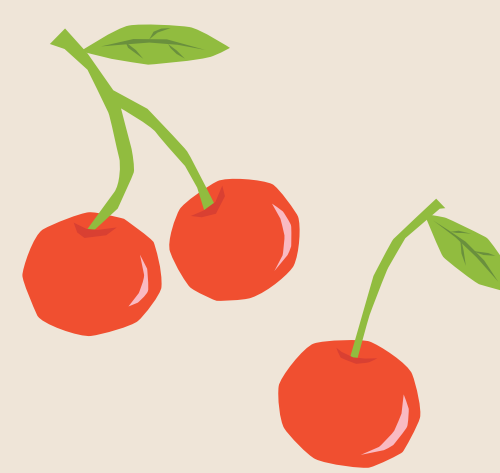
10:40 - 11:00.

Pòrtic, Guerau de Liost

Bella Ciutat d'Ivori, feta de marbre i or:
tes cúpules s'irisen en la blavor que mor,
i, reflectint-se, netes, en la maror turgent,
serpegen de les ones el tors adolescent.
L'ivori té la gràcia d'un marbre constel·lat
d'aurífiques polsines, com una carn d'albat.
Bella ciutat de marbre del món exterior,
esdevinguda aurífica dins un esguard d'amor!
Ets tota laborada amb ordenat esmet.
Et purifica el viure magnànim i cruent.
I, per damunt la frèvola grandesa terrenal,
empunyaràs la palma del seny —que és immortal.

Esmorzar al jardí del riu

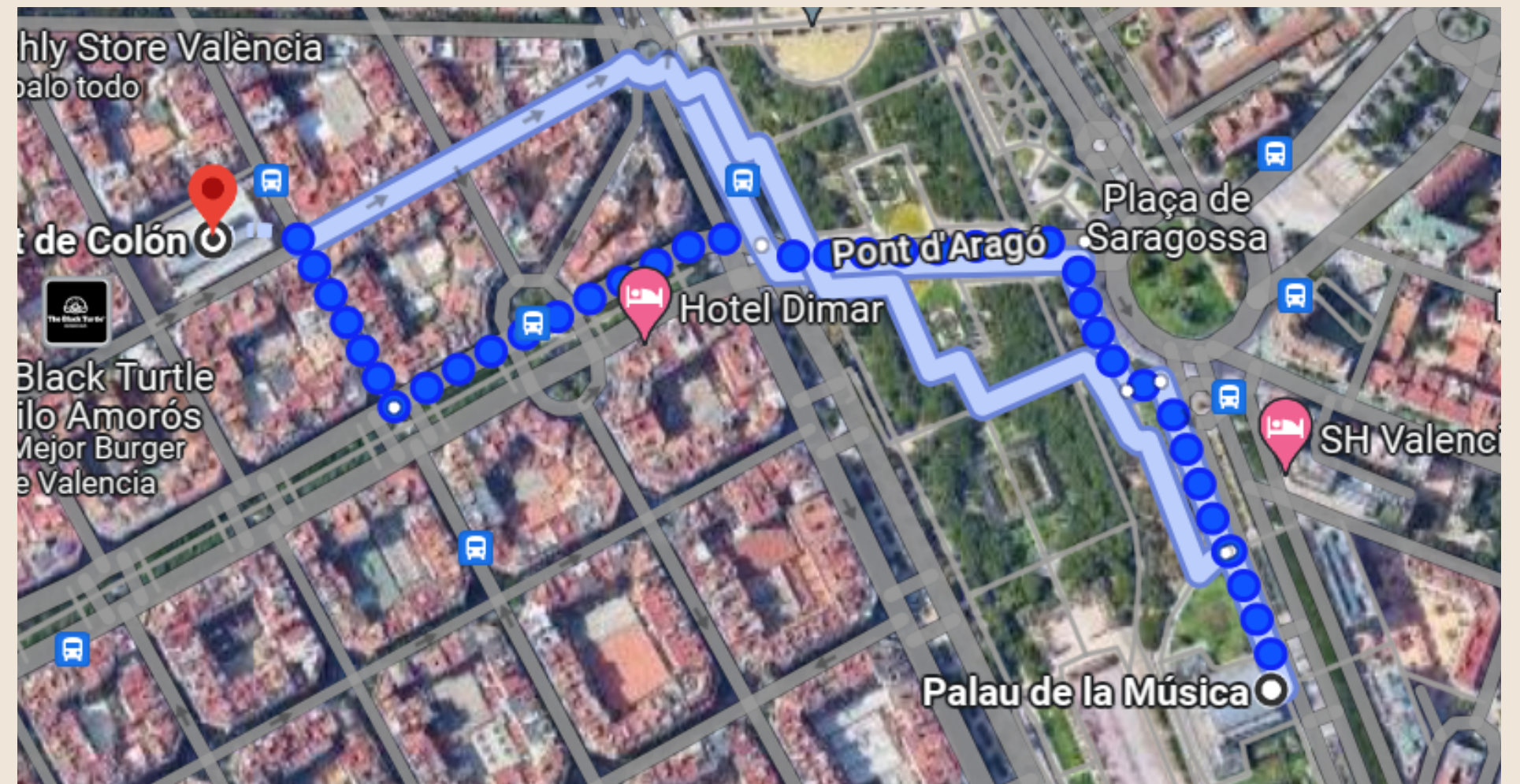
11:00 - 11:30.





11:30 - 11:45.

**Palau de la Música -
Mercat de Colón (15
minuts).**



La ciutat llunyana, Màrius Torres

Qui pogués oblidar la ciutat que s'enfonsa!
Més llunyana, més lliure, una altra n'hi ha, potser,
que ens envia, per sobre d'aquest temps presoner,
batecs d'aire i de fe. La d'una veu de bronze
que de torres altíssimes s'allarga pels camins,
i eleva el cor, i escalfa els peus dels pelegrins.

Ciutat Morta, KOP

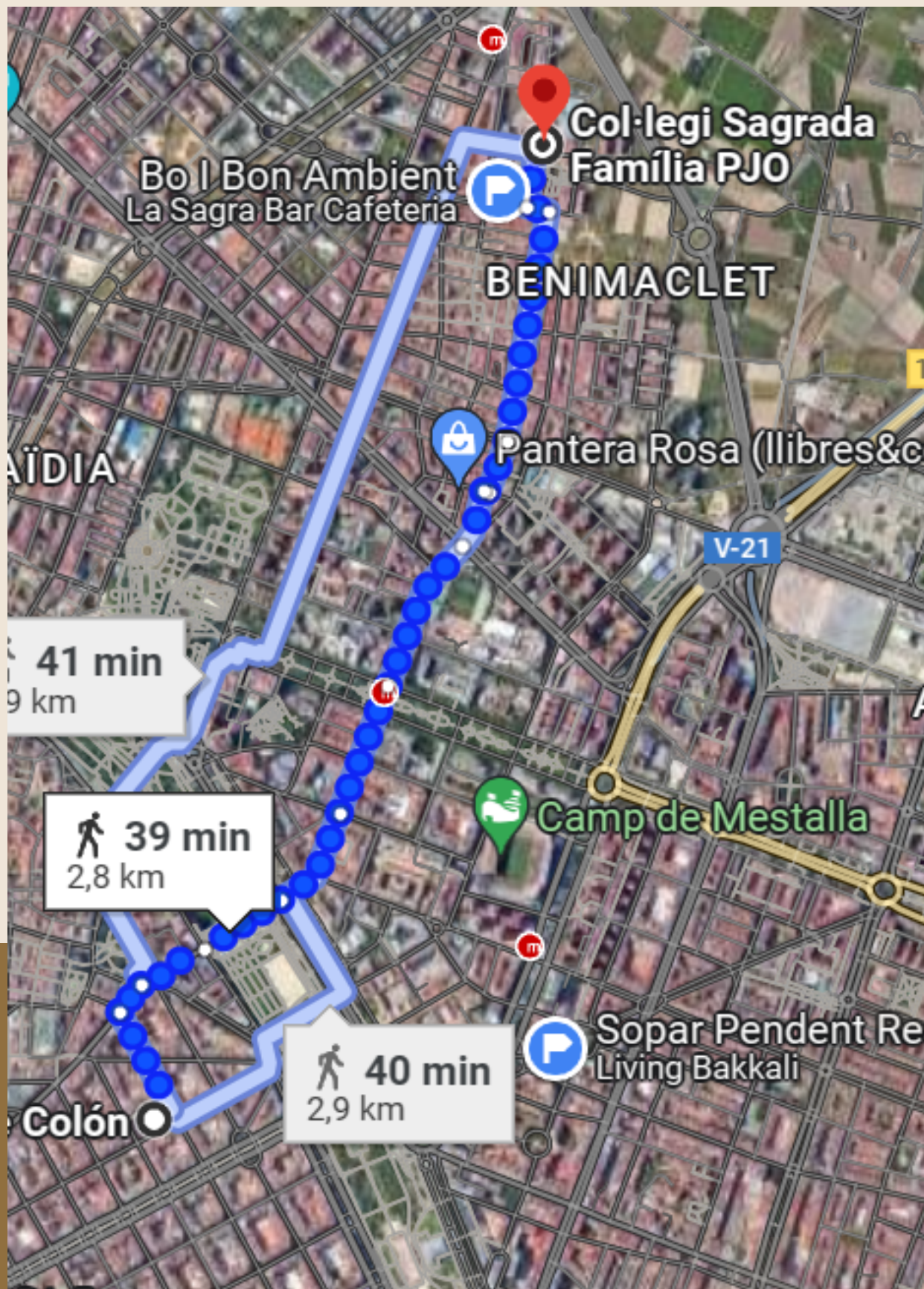
Una llibertat vigilada entre reixes, una injustícia sense justícia.
Torno a aquells carrers compartits que tu coneixes
i ara, diga'm qui pot viure en una ciutat morta!
Mentides en una ciutat morta!
Respostes en una ciutat morta!

11:45 - 12:05.

Tot l'enyor de demà, Papasseit

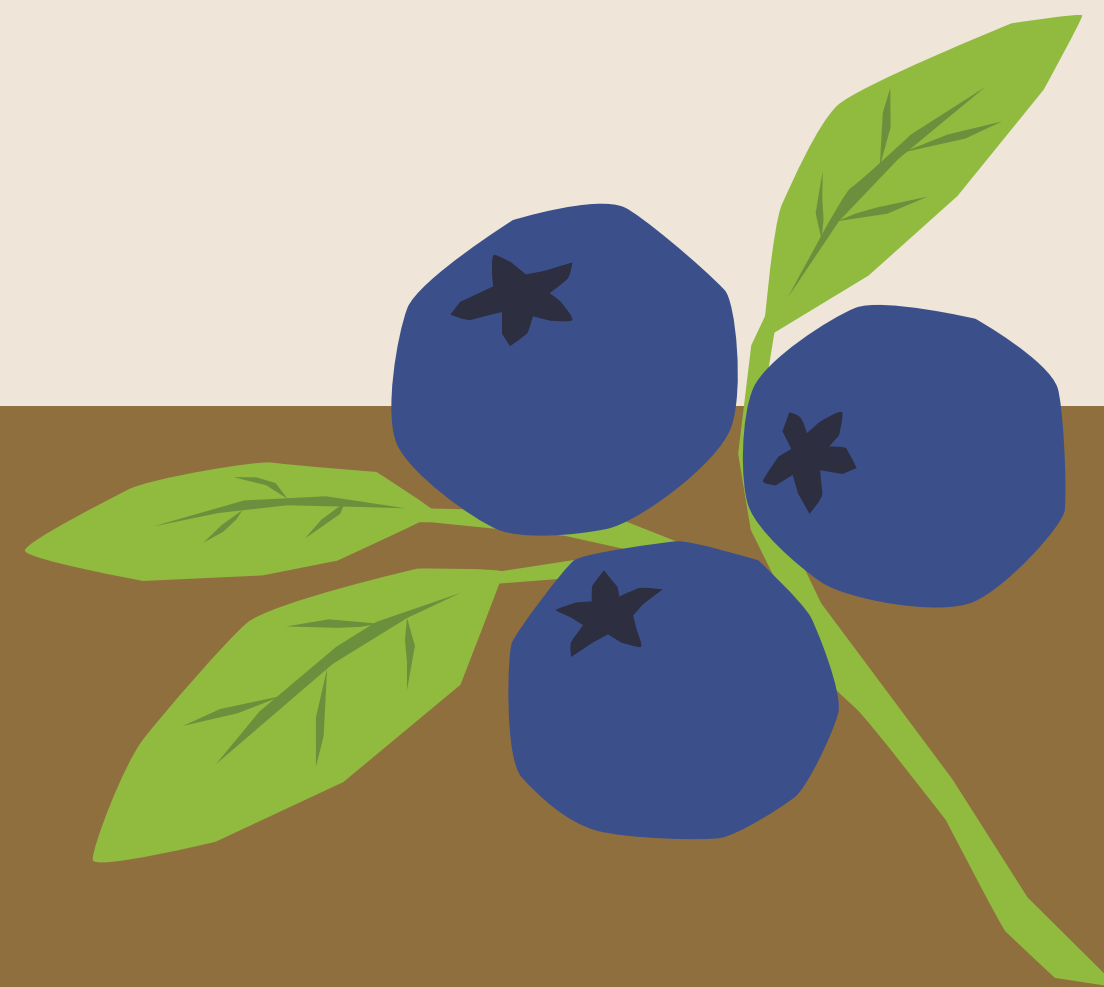
I les dones del barri
matineres
qui travessen de pressa en direcció al mercat
amb sengles cistells grocs,
i retornen
que sobreixen les cols,
i a vegades la carn,
i d'un altre cireres vermelles.





11:45 - 12:45.

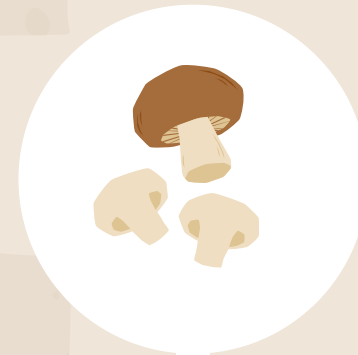
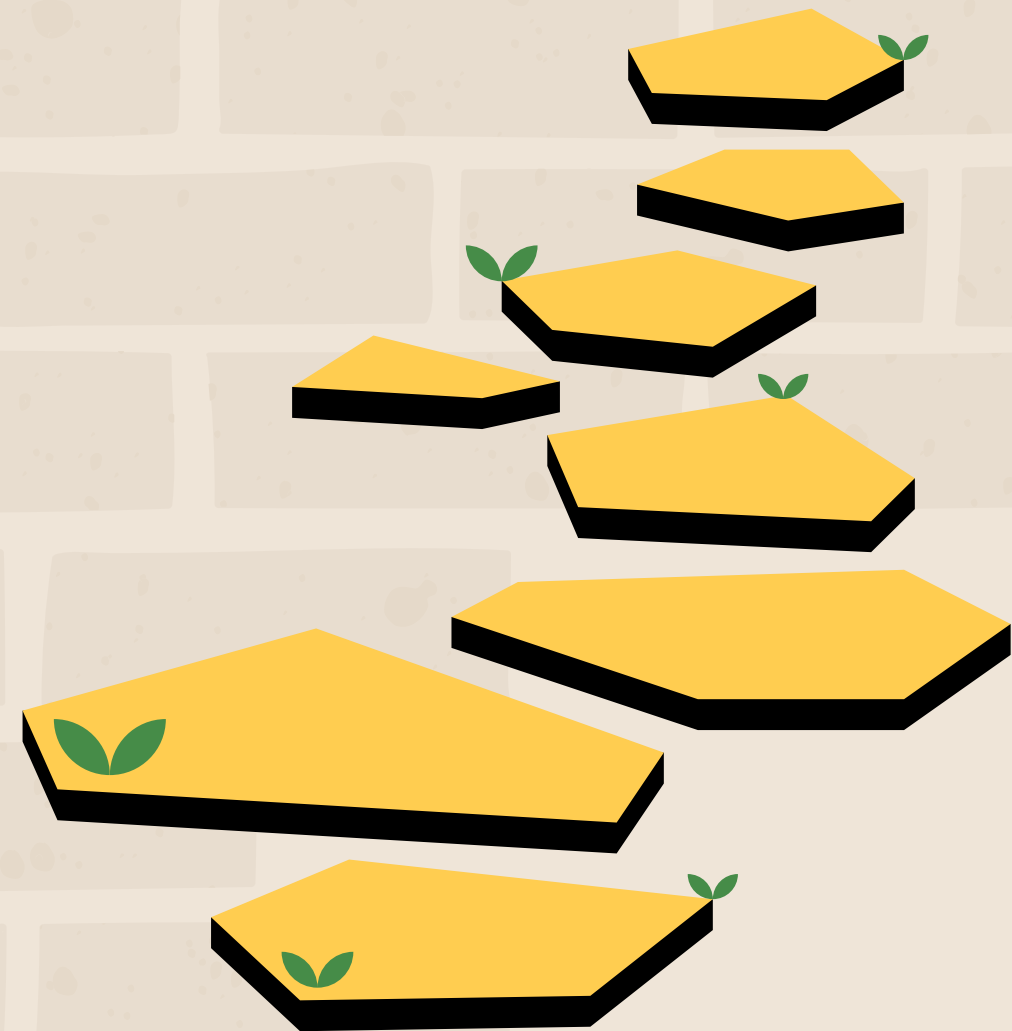
**Mercat de Colón -
Col·legi Sagrada Família
PJO (40 minuts).**



CONCLUSIONS



Conclusions



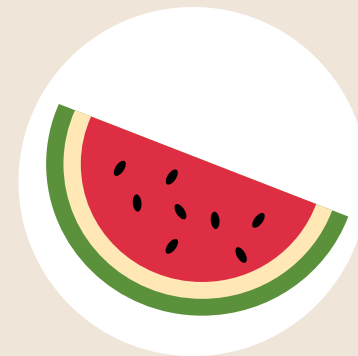
Context

Ruta literària a València amb enfocament pedagògic integral.



Objectiu principal

Transcendir la simple transmissió de continguts literaris a l'aula.



Enfocament holístic

Relacionar contingut poètic amb l'entorn, tot establint connexions amb història i societat.

Conclusions

Amplitud de mires literàries

Vinculació amb moviments literaris

Habilitats expressives

Literatura: espill de la realitat

Foment del pensament crític

Formació d'individus crítics





Moltes gràcies

Alicia Albertos, Altea Llorens i Ana Perelló

Innovació docent i iniciació a la investigació en
educació lingüística i literària

